

Abstrakt

Disertační práce představuje problematiku ukrajinského (integrálního) nacionalismu a aktivit Organizace ukrajinských nacionalistů a Ukrajinské povstalecké armády (tzv. „banderovci“) s důrazem na dění v Československu, dle starší literatury a dobové publicistické produkce značně násilné a dodnes využívané v pokusech o diskreditaci ukrajinského vládního režimu i ukrajinské státnosti jako takové. Jednotlivé kapitoly chronologicky sledují témata vzniku a vývoje ukrajinského nacionalismu, jeho formativní období, ideologickou náplň, činnost struktur v Československu i zahraničí v letech 1918 až 1960 a v neposlední řadě analyzuje mylná či zavádějící tvrzení, jež problematiku ukrajinského nacionalismu a jeho struktur provází. Hlavní otázku, na níž se práce pokouší dát odpověď, lze formulovat v duchu: Kdo to byli a čím se do dějin zapsali „banderovci“?

Práce primárně vychází z archivního výzkumu provedeného v archivech v České republice, v Polsku a na Slovensku. Dále z dostupné literatury provenience ukrajinských nacionalistů a odborné literatury, zejména v polském, ukrajinském a anglickém jazyce.

Výzkum dospěl k závěru, že problematika násilných aktivit ukrajinského podzemí v Československu i zahraničí je neúměrně exagerována, navíc především strukturami hlásajícími svou kontinuitu s těmi, které se samy dopustily rozsáhlejších zločinů a svými metodami ukrajinské podzemí nejednou inspirovaly a proti kterému ono bojovalo. Doložené aktivity ukrajinských nacionalistů v Československu obecně neměly primárně násilný charakter, reakce státu na ně byla většinou neadekvátní a přijatá opatření ve výsledku uškodila oběma stranám.

Klíčová slova

Organizace ukrajinských nacionalistů; Ukrajinská povstalecká armáda; ukrajinský nacionalismus; „Banderovci“; Československá armáda; Sbor národní bezpečnosti; Československo 1945–1948; Polsko; Ukrajina; Sovětský svaz